

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ**ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ****ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ**

«Εφαρμογή του Συμφώνου για τη Μετανάστευση και το Άσυλο και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου»

I. Γενικές παρατηρήσεις

A. Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάστηκε η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) Βιβλία (Πρώτο έως Τέταρτο), και αποτελείται από διακόσια εξήντα τρία (263) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου.

Το Βιβλίο Πρώτο περιλαμβάνει ένα άρθρο περί του σκοπού του νομοσχεδίου (άρθρο 1).

Το Βιβλίο Δεύτερο (άρθρα 2 - 211), υπό τον τίτλο «Ελεγχος διαλογής, διαδικασίες ασύλου και υποδοχής, χορήγηση καθεστώτος διεθνούς προστασίας, πλαίσιο προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων και προσωρινή προστασία», αποτελείται από επτά Μέρη (Α' - Ζ').

Το Μέρος Α' (άρθρα 2 -14) αφορά, κατά τον τίτλο του, την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356, «για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής υπηκόων τρίτων χωρών στα εξωτερικά σύνορα και για την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΚ) 767/2008, (ΕΕ) 2017/2226, (ΕΕ), 2018/1240 και (ΕΕ) 2019/817», και υποδιαιρείται σε τέσσερα Κεφάλαια (Α' -Δ').

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 2 και 3), καθορίζονται, κατά τον οικείο τίτλο, το αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής του Μέρους Α' (άρθρο 2 – εφαρμογή άρθρων 5 παρ. 1-3 και 7 παρ. 1 του Κανονισμού), και ορίζονται οι αρμόδιες για τη διενέργεια του ελέγχου διαλογής εθνικές αρχές,

ήτοι η Ελληνική Αστυνομία (εφεξής, ΕΛ.ΑΣ.) και η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, της Γενικής Γραμματείας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, καθώς και οι συνεργαζόμενες με αυτές (άρθρο 3 - άρθρα 14 και 15 του Κανονισμού).

Το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 4-10), υπό τον τίτλο «Ελεγχος διαλογής», περιλαμβάνει διατάξεις για τον καθορισμό των σημείων ελέγχου διαλογής (άρθρο 4 - άρθρο 8 παρ. 1 και 2 Κανονισμού), το καθεστώς των υπό διαλογή πολιτών τρίτων χωρών (άρθρο 5), την ενημέρωσή τους (άρθρο 6 - άρθρο 11 Κανονισμού), τον έλεγχο ασφαλείας, την εξακρίβωση της ταυτότητας και της ιθαγένειας, και τη λήψη και καταχώριση βιομετρικών δεδομένων των ως άνω (άρθρα 7 και 8 - άρθρα 13, 15 έως 17 του Κανονισμού), τον προκαταρκτικό ιατρικό έλεγχο και έλεγχο ευαλωτότητάς τους (άρθρο 9 - άρθρο 12 του Κανονισμού), καθώς και την εμπρόθεσμη συμπλήρωση του «εγγράφου ελέγχου διαμονής» (άρθρο 10 - άρθρα 8 παρ. 3 και 4, και 17 του Κανονισμού).

Το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 11-13) τιτλοφορείται «Ολοκλήρωση του ελέγχου διαλογής» και αφορά τη διαδικασία μετά τη διενέργεια του ελέγχου διαλογής, είτε ως διαδικασία υπαγωγής του πολίτη τρίτης χώρας σε καθεστώς διεθνούς προστασίας, εφόσον έχει υποβάλει σχετική αίτηση (βλ. τον Κανονισμό 2024/1348) (άρθρο 11), είτε ως διαδικασία επιστροφής του (άρθρο 12), και τις συνθήκες διεξαγωγής του ελέγχου διαλογής (άρθρο 13).

Το Κεφάλαιο Δ΄ (άρθρο 14) περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές διατάξεις.

Το Μέρος Β΄ (άρθρα 15-47) αφορά, κατά τον τίτλο του, την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, «σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία» (εφεξής, Οδηγία), και υποδιαιρείται σε έξι Κεφάλαια (Α΄ -ΣΤ΄).

Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 15-18) καθορίζουν τον σκοπό του Μέρους Β΄ (άρθρο 15), το αντικείμενο (άρθρο 16 - άρθρο 1 της Οδηγίας), το περιεχόμενό του (άρθρο 18 - άρθρο 3 της Οδηγίας) και εισάγουν ορισμούς (άρθρο 17 - άρθρο 2 της Οδηγίας).

Το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 19-36) αφορά, κατά τον τίτλο του, τις συνθήκες υποδοχής των αιτούντων άσυλο, και συγκεκριμένως την ενημέρωσή τους (άρθρο 19 - άρθρο 5 της Οδηγίας), τη χορήγηση δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία (άρθρο 20 - άρθρο 6 της Οδηγίας), την οργάνωση συστήματος υποδοχής (άρθρο 21 - άρθρο 7 της Οδηγίας), την κατανομή των αιτούντων σε γεωγραφικές περιοχές εντός της ελληνικής Επικράτειας (άρθρο 22 - άρθρο 8 της Οδηγίας), τον περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας τους (άρθρο 23 - άρθρο 9 της Οδηγίας), την κράτηση αιτούντος (άρθρο 24 - άρθρο 10 της Οδηγίας), τις εγγυήσεις που την περιβάλλουν (άρθρο 25 - άρθρο 11 της Οδηγίας) και τις συνθήκες της (άρθρο 26 - άρθρο 12 της οδηγίας), τις ειδικές α-

παιτήσεις που αφορούν αιτούντες με ειδικές ανάγκες υποδοχής, όπως, κατεξοχήν, οι ανήλικοι (άρθρο 27 - άρθρο 13 της Οδηγίας), την οικογενειακή ενότητα των αιτούντων (άρθρο 28 - άρθρο 14 της Οδηγίας), τις ιατρικές εξετάσεις τους (άρθρο 29 - άρθρο 15 της Οδηγίας), τη σχολική φοίτηση και εκπαίδευση των ανηλίκων αιτούντων (άρθρο 30 - άρθρο 16 της Οδηγίας), τα μαθήματα γλωσσών και την επαγγελματική κατάρτισή τους (άρθρο 31 - άρθρο 16 της Οδηγίας), την πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας (άρθρο 32 - άρθρο 17 της Οδηγίας), τις υλικές συνθήκες υποδοχής και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψή τους (άρθρα 33 και 34 - άρθρα 19 και 20 της Οδηγίας), καθώς και τις συνέπειες επί της υποδοχής και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψής του, της μεταφοράς αιτούντος σε άλλο κράτος μέλος, υπεύθυνο κατά τον Κανονισμό 2024/1351 (άρθρα 35 και 36 - άρθρα 21 και 22 της Οδηγίας).

Το Κεφάλαιο Γ´ (άρθρο 37 - άρθρο 23 της Οδηγίας) τιτλοφορείται «Περιορισμός ή διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής» και θέτει τις σχετικές προϋποθέσεις.

Το Κεφάλαιο Δ´ (άρθρα 38-41) αφορά, κατά τον τίτλο του, «αιτούντες με ειδικές ανάγκες υποδοχής» και, ειδικότερα, τις κατηγορίες τους και την αξιολόγηση των αναγκών (άρθρο 38 - άρθρα 24 και 25 της Οδηγίας).

Με το Κεφάλαιο Ε´ (άρθρο 42 - άρθρο 29 της Οδηγίας) ρυθμίζεται το δικαίωμα του αιτούντος άσυλο να προβάλει αντιρρήσεις κατά πράξεων, ιδίως, επιβολής περιοριστικών όρων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/2019) περί προσωρινής δικαστικής προστασίας.

Το Κεφάλαιο ΣΤ´ (άρθρα 43-47) περιλαμβάνει «μέτρα για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του συστήματος αποδοχής», που αναφέρονται στις αρμόδιες εθνικές αρχές (άρθρο 43 - άρθρο 30 της Οδηγίας), σε σύστημα προσανατολισμού, παρακολούθησης και ελέγχου (άρθρο 44 - άρθρο 31 της Οδηγίας), στον σχεδιασμό μέτρων έκτακτης ανάγκης (άρθρο 45 - άρθρο 32 της Οδηγίας), στο προσωπικό και τους πόρους που απαιτούνται (άρθρο 46 - άρθρο 33 της Οδηγίας), καθώς και εξουσιοδοτικές διατάξεις (άρθρο 47).

Το Μέρος Γ´ (άρθρα 48-93), υπό τον τίτλο «Πλαίσιο για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων», διαρθρώνεται σε επτά (7) Κεφάλαια (Α´-Ζ´).

Το Κεφάλαιο Α´ (άρθρα 48-49) περιλαμβάνει το πεδίο εφαρμογής και το αντικείμενο του παρόντος Μέρους, ήτοι αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου και θέσπιση νέων κανόνων σχετικά με το Εθνικό Σύστημα Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, τη φιλοξενία, καθώς και τη γενικότερη προστασία και διασφάλιση των δικαιωμάτων και του βέλτιστου συμφέροντός τους.

Το Κεφάλαιο Β´ (άρθρα 50-55) περιλαμβάνει ειδικότερους ορισμούς για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Μέρους, με παραπομπή στο Σύ-

νταγμα, τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (άρθρο 50), θεσπίζει το πλαίσιο κατάρτισης Εθνικής Στρατηγικής για την Προστασία των Ασυνόδευτων Ανηλίκων, λαμβανομένων υπόψη ιδίως της Στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, της «Ευρωπαϊκής Εγγύησης για το Παιδί» και το ετήσιο σχέδιο δράσης του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για την εφαρμογή της Σύστασης (ΕΕ) 2021/1004 του Συμβουλίου (L 223 της 22.6.2021), της Στρατηγικής του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, της Εθνικής Στρατηγικής για την Ενταξη του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, καθώς και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας (άρθρο 51). Περαιτέρω ορίζει ως γενικά εφαρμοστέους κανόνες στις περιπτώσεις ασυνόδευτων ανηλίκων το βέλτιστο συμφέρον, την προστασία των δικαιωμάτων, τη διατήρηση κατάλληλου επιπέδου διαβίωσης για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη τους, την ενημέρωση, την κατά περίπτωση συνεκτίμηση της γνώμης τους, καθώς και την κατά το δυνατόν ταχεία αναζήτηση και εξεύρεση βιώσιμης λύσης, χωρίς διακρίσεις, με σεβασμό στις ανάγκες των ανηλίκων (άρθρο 52). Επίσης θεσπίζει την αρμόδια αρχή (άρθρο 53), τους φορείς παροχής υπηρεσιών προστασίας των ασυνόδευτων ανηλίκων και τις προϋποθέσεις επιλογής τους (άρθρο 54), και ρυθμίζει ζητήματα προσωπικού των εν λόγω φορέων (άρθρο 55).

Το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 56-77) καθορίζει τις λειτουργίες της επιτροπείας ασυνόδευτων ανηλίκων, ήτοι την επιμέλεια του προσώπου, την εκπροσώπηση σε θέματα προσωπικής κατάστασης και τη συνδρομή επί περιουσιακών θεμάτων (άρθρο 56), ρυθμίζει, ενδεικτικώς, τα ζητήματα στα οποία αφορά καθεμία από τις ανωτέρω λειτουργίες, με παραπομπή και στο αντίστοιχο ειδικότερο κανονιστικό πλαίσιο (άρθρα 57-59), ορίζει την αρμόδια αρχή επιχειρησιακών προγραμμάτων, δράσεων και διαδικασιών, τα αρμόδια όργανα της επιτροπείας (άρθρο 60) και τους φορείς παροχής των σχετικών υπηρεσιών (άρθρο 61), θεσπίζει το πλαίσιο χρηματοδότησης δράσεων και προγραμμάτων επιτροπείας (άρθρο 62), καθώς και την αναγγελία κατάστασης επιτροπείας (άρθρο 63), ρυθμίζει τη διαδικασία ορισμού επιτρόπου (άρθρο 64) και τη λήξη της επιτροπείας (άρθρο 65), θεσπίζει τον θεσμό του εντεταλμένου επιτροπείας (άρθρο 66), καθορίζει το σχετικό πλαίσιο συντονισμού και επίβλεψης (άρθρο 67), τις περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων των ανωτέρω προσώπων (άρθρο 68), καθώς και τα σχετικά με την παύση και την ευθύνη του επιτρόπου και του εντεταλμένου επιτροπείας (άρθρα 69-70). Περαιτέρω θεσπίζει τη σύσταση, τη συγκρότηση, τις αρμοδιότητες και το πλαι-

σιο λειτουργίας του Συμβουλίου Επιτροπείας Ασουνόδευτων Ανηλίκων (άρθρο 71), εισάγει τον θεσμό του προσωρινού εκπροσώπου ασυνόδευτου ανηλίκου και ρυθμίζει το πλαίσιο των καθηκόντων του, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια (άρθρο 72), καθορίζει τη διαδικασία εποπτείας και ελέγχου του έργου του επιτρόπου, του συντονιστή, του εντεταλμένου επιτροπείας και του προσωρινού εκπροσώπου (άρθρα 73-74), τη διαδικασία υποβολής και διαχείρισης παραπόνων (άρθρο 76), το πλαίσιο κατάρτισης και επιμόρφωσης των ανωτέρω προσώπων (άρθρο 76), καθώς και τα μέσα για την υλοποίηση όσων ορίζουν οι ευρωπαϊκοί, διεθνείς και εθνικοί κανόνες σχετικά με την επιτροπεία των ασυνόδευτων ανηλίκων (άρθρο 77).

Το Κεφάλαιο Δ΄ (άρθρα 78-89) θεσπίζει το πλαίσιο φιλοξενίας των ασυνόδευτων ανηλίκων (άρθρο 78) και, ειδικότερα, ρυθμίζει την οργάνωση και λειτουργία Δομών Μακροχρόνιας και Επείγουσας Φιλοξενίας (άρθρο 79), Κέντρων Φιλοξενίας Ασουνόδευτων Ανηλίκων (άρθρο 80), Εποπτευόμενων Διαμερισμάτων Ημιαυτόνομης Διαβίωσης (άρθρο 81), καθώς και ασφαλών ζωνών για ασυνόδευτους ανηλίκους (άρθρο 82). Επίσης ορίζει την αρχή, τις αρμοδιότητες και τη διαδικασία διαχείρισης αιτημάτων στέγασης (άρθρα 83-84), θεσπίζει διαδικασία εποπτείας και αξιολόγησης των πλαισίων φιλοξενίας καθώς και τις κυρώσεις από την παράβαση των σχετικών κανόνων (άρθρο 85), ρυθμίζει ειδικές περιπτώσεις χωρισμένων από την οικογένειά τους ανηλίκων (άρθρο 86), καθορίζει το πλαίσιο συνεργασίας του ασκούντος την καθημερινή φροντίδα του ανηλίκου με τον επίτροπο (άρθρο 87), ορίζει Υπηρεσία με αρμοδιότητες Εθνικού Μηχανισμού Επείγουσας Ανταπόκρισης (άρθρο 88), τους φορείς παροχής υπηρεσιών συνοδείας ασυνόδευτων ανηλίκων, καθώς και τις σχετικές διαδικασίες (άρθρο 89).

Το Κεφάλαιο Ε΄ (άρθρο 90) θεσπίζει Εθνικό Μητρώο Προστασίας Ασουνόδευτων Ανηλίκων και καθορίζει το πλαίσιο λειτουργίας του ως διαδικτυακής ηλεκτρονικής βάσης καταχώρισης δεδομένων.

Το Κεφάλαιο ΣΤ΄ (άρθρα 91-92) εξειδικεύει περαιτέρω το πλαίσιο αξιολόγησης και καθορισμού του βέλτιστου συμφέροντος των ανηλίκων, με στόχο την αναζήτηση της εκάστοτε κατάλληλης βιώσιμης λύσης για αυτούς, λαμβανομένων υπόψη των παραγόντων που καθορίζουν οι φερόμενες προς συζήτηση και ψήφιση ρυθμίσεις (άρθρο 91), και θεσπίζει τους κανόνες λειτουργίας ψηφιακής πλατφόρμας για τη συστηματική καταχώριση της αξιολόγησης του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού (άρθρο 92).

Το Κεφάλαιο Ζ΄ (άρθρο 93) περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές διατάξεις για την εφαρμογή ρυθμίσεων του Μέρους Γ΄.

Το Μέρος Δ΄ (άρθρα 94-153) αφορά, κατά τον τίτλο του, την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμ-

βουλίου «για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ», και υποδιαιρείται σε εννέα Κεφάλαια (Α΄-Θ΄).

Το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 94 και 95) αναφέρεται στο αντικείμενο του Μέρους Δ΄ (άρθρο 94) και στον καθορισμό των αρμόδιων εθνικών αρχών (άρθρο 95).

Το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 96-107), υπό τον τίτλο «Βασικές αρχές και εγγυήσεις», αφορά τις γενικές εγγυήσεις για τους αιτούντες διεθνή προστασία» (άρθρο 96), τις υποχρεώσεις τους (άρθρο 97), εξαιρέση από το δικαίωμα παραμονής αιτούντος κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας (άρθρο 98), τη συνέντευξη του αιτούντος (άρθρα 99-101), τη νομική του καθοδήγηση, συνδρομή και εκπροσώπηση (άρθρα 102 και 103), την αξιολόγηση της ανάγκης για ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις (άρθρο 104), τις ειδικές εγγυήσεις για τους ασυνόδετους ανήλικους (άρθρο 105), την ιατρική εξέταση (άρθρο 106) και την εκτίμηση της ηλικίας των ανηλίκων αιτούντων (άρθρο 107).

Το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 108-125) αφορά, κατά τον τίτλο του, τη διοικητική διαδικασία και, ειδικότερα, τη υποβολή, καταχώριση, και κατάθεση αίτησης διεθνούς προστασίας (άρθρα 108-110), τα στοιχεία ταυτότητας των αιτούντων (άρθρο 111), τα έγγραφα που τους παρέχονται (άρθρο 112), την πρόσβαση στη διαδικασία σε εγκαταστάσεις κράτησης και σημεία διέλευσης των συνόρων (άρθρο 113), τα μητρώα ελληνικών και ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και μελών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (άρθρο 114), τις αιτήσεις στο όνομα ενηλίκων χωρίς δικαιοπρακτική ικανότητα και συνοδευόμενων και ασυνόδετων ανηλίκων (άρθρα 115-117), την εξέταση των αιτήσεων και τη διάρκειά της (άρθρα 118 και 119), τη αιτιολογία και την επίδοση αποφάσεων και διαδικαστικών εγγράφων (άρθρο 120), την απόρριψη της αίτησης και την έκδοση απόφασης επιστροφής (άρθρο 121), την απόφαση επί του παραδεκτού και της ουσίας της αίτησης (άρθρα 122 και 123), την παραίτηση από την αίτηση (άρθρο 124), τη σιωπηρή ανάκληση αίτησης (άρθρο 125).

Με Κεφάλαιο Δ΄ (άρθρα 126-131) ρυθμίζονται ειδικές διαδικασίες: η ταχεία διαδικασία εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας (άρθρο 126), η διαδικασία ασύλου στα σύνορα (άρθρα 127-129), καθώς και η επάρκεια ικανότητας, ο μέγιστος αριθμός αιτήσεων (άρθρο 130) και οι μεταγενέστερες αιτήσεις διεθνούς προστασίας (άρθρο 131).

Το Κεφάλαιο Ε΄ (άρθρο 132) αφορά τον χαρακτηρισμό, σε εθνικό επίπεδο, τρίτων χωρών ως ασφαλών τρίτων χωρών ή ασφαλών χωρών καταγωγής.

Με το Κεφάλαιο ΣΤ´ (άρθρα 133 και 134) ρυθμίζεται η ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας.

Το Κεφάλαιο Ζ´ (άρθρα 135-147), υπό τον τίτλο, «Διαδικασία προσφυγής», αναφέρεται στο δικαίωμα πραγματικής προσφυγής (άρθρο 135), στο ανασταλτικό αποτέλεσμα και την κατάθεσή της (άρθρα 136 και 137), στη συζήτηση της προσφυγής (άρθρα 138-141), στα υπομνήματα του προσφεύγοντος (άρθρο 142) και την παραίτησή του από την προσφυγή (άρθρο 143), την αναπομπή στον πρώτο βαθμό (άρθρο 144) και την προθεσμία απόφασης και την έκδοση σχετικής απόφασης (άρθρα 145 και 146), καθώς και τον συνακόλουθο τερματισμό των υλικών συνθηκών υποδοχής (άρθρο 147).

Με Κεφάλαιο Η´ (άρθρα 148-151) ρυθμίζεται η δικαστική προστασία του αιτούντος διεθνή προστασία, με το ένδικο βοήθημα της αίτησης ακύρωσης ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου Διοικητικού Πρωτοδικείου.

Το Κεφάλαιο Θ´ (άρθρα 152 και 153) αφορά τη διοικητική συνεργασία (άρθρο 152) και περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές διατάξεις (άρθρο 153).

Το Μέρος Ε´ (άρθρα 154-159) αφορά, κατά τον τίτλο του, την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1349 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, «για τη θέσπιση διαδικασίας επιστροφής στα σύνορα και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1148», και υποδιαιρείται σε τέσσερα Κεφάλαια (Α´-Δ´).

Το Κεφάλαιο Α´ (άρθρα 154 και 155) αφορά το αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής του Μέρους Ε´ (άρθρο 154), καθώς και τον ορισμό των αρμόδιων εθνικών αρχών (άρθρο 155).

Με το Κεφάλαιο Β´ (άρθρα 156 και 157) ρυθμίζονται η διαδικασία επιστροφής στα σύνορα (άρθρο 156) και η κράτηση του υπό επιστροφή (άρθρο 157).

Το Κεφάλαιο Γ´ (άρθρο 158) αφορά, κατά τον τίτλο του, «Παρεκκλίσεις σε καταστάσεις κρίσης».

Το Κεφάλαιο Δ´ (άρθρο 159) αφορά τους «κόμβους επιστροφής» («return hubs»).

Το Μέρος ΣΤ´ (άρθρα 160-180) αφορά, κατά τον τίτλο του, την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, «σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου», και υποδιαιρείται σε τέσσερα Κεφάλαια (Α´-Δ´).

Με το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 160 και 161) καθορίζονται το αντικείμενο του Μέρους ΣΤ΄ (άρθρο 160) και οι αρμόδιες εθνικές αρχές (άρθρο 161).

Το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 162-164), υπό τον τίτλο, «Αξιολόγηση αιτήσεων διεθνούς προστασίας», ρυθμίζει τον αποκλεισμό από το καθεστώς πρόσφυγα (άρθρο 162), την ανάκληση του εν λόγω καθεστώτος (άρθρο 163) και το καθεστώς επικουρικής προστασίας (άρθρο 164).

Το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρο 165-179) αφορά, κατά τον τίτλο του, το περιεχόμενο της διεθνούς προστασίας και, ειδικότερα, τα απαιτούμενα έγγραφα και πιστοποιητικά (άρθρο 165), την ενημέρωση των δικαιούχων (άρθρο 166), τη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας (άρθρο 167), τις άδειες διαμονής (άρθρο 168), τα ταξιδιωτικά έγγραφα (άρθρο 169), την ελεύθερη κυκλοφορία των δικαιούχων (άρθρο 170), την πρόσβασή τους στην απασχόληση, στην εκπαίδευση και σε διαδικασίες αναγνώρισης τίτλων σπουδών (άρθρα 171 -173), την κοινωνική τους αρωγή (άρθρο 174), την πρόσβασή τους σε μέτρα ένταξης (άρθρο 175), τους ασυνόδετους ανηλίκους (άρθρο 176), τη διοικητική συνεργασία (άρθρο 177), την υποχρέωση εχεμύθειας (άρθρο 178), τις προϋποθέσεις απόκτησης του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος (άρθρο 179).

Το Κεφάλαιο Δ΄ (άρθρο 180) περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές διατάξεις.

Το Μέρος Ζ΄ (άρθρα 181-211) αφορά, κατά τον τίτλο του, την προσωρινή προστασία, κατά εκ νέου ενσωμάτωση της Οδηγίας 001/55/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, «σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων», και υποδιαιρείται σε οκτώ Κεφάλαια (Α΄ -Η΄).

Με το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 181-183) καθορίζεται το αντικείμενο του Μέρους Ζ΄ (άρθρο 181), και ενσωματώνονται στην εθνική νομοθεσία ορισμοί της Οδηγίας (άρθρο 182 - άρθρο 2 της Οδηγίας), καθώς και γενικές ρυθμίσεις προσωρινής προστασίας (άρθρο 183 – άρθρο 3 της Οδηγίας).

Το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 184-187) αφορά τη διάρκεια (άρθρο 184 – άρθρο 4 της Οδηγίας) της προσωρινής προστασίας, τη διαπίστωση της μαζικής εισροής εκτοπισθέντων (άρθρο 185 – άρθρο 5 της Οδηγίας), τη λήξη (άρθρο 186 – άρθρο 6 της Οδηγίας) και την επέκταση της προσωρινής προστασίας (άρθρο 187 – άρθρο 7 της Οδηγίας).

Με το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 188-196), υπό τον τίτλο, «Δικαιώματα δικαιούχων προσωρινής προστασίας», ρυθμίζονται η άδεια διαμονής (άρθρο 188 – άρθρο 8 της Οδηγίας), η ενημέρωση των δικαιούχων (άρθρο 189 – άρθρο 9 της Οδηγίας), η καταχώριση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 190

– άρθρο 10 της Οδηγίας), η επανεισδοχή δικαιούχων προσωρινής προστασίας (άρθρο 191 – άρθρο 11 της Οδηγίας), η εργασία και η επαγγελματική κατάρτισή τους (άρθρο 192 – άρθρο 12 της Οδηγίας), τα κέντρα φιλοξενίας, η κοινωνική βοήθεια και η ιατρική περίθαλψη (άρθρο 193 – άρθρο 13 της Οδηγίας), η εκπαίδευσή τους (άρθρο 194 – άρθρο 14 της Οδηγίας), η διατήρηση της οικογενειακής ενότητας (άρθρο 195 – άρθρο 15 της Οδηγίας, και το καθεστώς των ασυνόδευτων και χωρισμένων ανηλίκων (άρθρο 196 – άρθρο 16 της Οδηγίας).

Το Κεφάλαιο Δ´ (άρθρα 197-199) αφορά, κατά τον τίτλο του, την πρόσβαση στη διαδικασία διεθνούς προστασίας, και ειδικότερα, την υποβολή αίτησης παροχής της (άρθρο 197 – άρθρο 17 της Οδηγίας), το υπεύθυνο κράτος μέλος (άρθρο 198 – άρθρο 18 της Οδηγίας), και την αυτοτέλεια της προσωρινής εν σχέσει προς τη διεθνή προστασία (άρθρο 199 – άρθρο 19 της Οδηγίας).

Το Κεφάλαιο Ε´ (άρθρα 200-203), υπό τον τίτλο, «Επαναπατρισμός και μέτρα μετά τη λήξη της προσωρινής προστασίας», αναφέρεται στην εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας περί αλλοδαπών (άρθρο 200 – άρθρο 20 της Οδηγίας), στον εκούσιο και τον αναγκαστικό επαναπατρισμό (άρθρο 201 – άρθρο 21 της Οδηγίας και άρθρα 202, 203 – άρθρα 22, 23 της Οδηγίας, αντιστοίχως).

Το Κεφάλαιο ΣΤ´ (άρθρα 204-206), υπό τον τίτλο, «Αλληλεγγύη», αφορά τον καθορισμό των δυνατοτήτων υποδοχής (άρθρο 204 – άρθρο 25 της Οδηγίας), τη μεταφορά και την άδεια διέλευσης των δικαιούχων προσωρινής προστασίας (άρθρα 205, 206 – άρθρα 25, 26 της Οδηγίας).

Το Κεφάλαιο Ζ´ (άρθρο 207) αναφέρεται στη διοικητική συνεργασία και τον ορισμό της Υπηρεσίας Ασύλου, ως εθνικού σημείου επαφής (άρθρο 207 – άρθρο 27 της Οδηγίας).

Το Κεφάλαιο Η´ (άρθρα 208-211) περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις για τον αποκλεισμό από την προσωρινή προστασία (άρθρο 208 – άρθρο 28 της Οδηγίας), τη λήψη σχετικής απόφασης και τη δικαστική προστασία (άρθρο 209 – άρθρο 29 της Οδηγίας), την ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (άρθρο 210 – άρθρο 31 της Οδηγίας), καθώς και εξουσιοδοτικές διατάξεις (άρθρο 211).

Το Βιβλίο Τρίτο (άρθρα 212-257), υπό τον τίτλο «Διαχείριση μετανάστευσης, αλληλεγγύη, καταστάσεις κρίσης και σύστημα Eurodac», αποτελείται από τέσσερα Μέρη (Α´ - Δ´).

Το Μέρος Α´ (άρθρα 212-228) αφορά, κατά τον τίτλο του, την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμ-

βουλίου, «για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης και την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΕ) 2021/1147 και (ΕΕ) 2021/1060 και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013», και υποδιαιρείται σε τέσσερα Κεφάλαια (Α΄-Δ΄).

Το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 212 και 213) περιλαμβάνει καθορισμό του αντικείμενου του Μέρους Α΄ (άρθρο 212), καθώς και των αρμόδιων εθνικών αρχών (άρθρο 213).

Το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 214 και 215) αναφέρεται στο «Κοινό πλαίσιο για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης» και, ειδικότερα, στην, επικαιροποιούμενη ανά πενταετία, «Εθνική Στρατηγική για τη Διαχείριση του Ασύλου και της Μετανάστευσης» (άρθρο 214), και στην εθνική συμβολή στην «Ετήσια Ευρωπαϊκή Έκθεση για τη Μετανάστευση και το Άσυλο» (άρθρο 215).

Το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 216-225), υπό τον τίτλο, «Κριτήρια και μηχανισμοί για τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους», περιλαμβάνει διατάξεις για την πρόσβαση στη διαδικασία εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας (άρθρο 216), για τις υποχρεώσεις του αιτούντος και τις συνέπειες της μη συμμόρφωσής του προς αυτές (άρθρο 217), για το δικαίωμά του προς ενημέρωση (άρθρο 218) και νομική καθοδήγηση (άρθρο 219), για την προσωπική συνέντευξη (άρθρο 220), καθώς και διατάξεις που αφορούν εγγυήσεις για ανηλίκους (άρθρο 221), τη διαδικασία για τα αιτήματα αναδοχής κατά τη συνοριακή διαδικασία (άρθρο 222), την επίδοση της απόφασης μεταφοράς (άρθρο 223) και την προσφυγή κατ' αυτής (άρθρο 224), την κράτηση του υπό μεταφορά (άρθρο 225).

Το Κεφάλαιο Δ΄ (άρθρα 226-228), υπό τον τίτλο «Αλληλεγγύη», αφορά τον μηχανισμό της (άρθρο 226), τον έλεγχο ασφαλείας, στο πλαίσιο της διαδικασίας μετεγκατάστασης (άρθρο 227) και την εν λόγω διαδικασία (άρθρο 228).

Το Μέρος Β΄ (άρθρα 229-236) αφορά, κατά τον τίτλο του, την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1359 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, «για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης και ανωτέρας βίας στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1147», και υποδιαιρείται σε τρία Κεφάλαια (Α΄-Γ΄).

Το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 229 και 230) περιλαμβάνει καθορισμό του αντικείμενου του Μέρους Β΄ (άρθρο 229), καθώς και της αρμόδιας αρχής για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1359 (άρθρο 230).

Το Κεφάλαιο Β´ (άρθρα 231-235) αφορά, κατά τον τίτλο του, «την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης ή ανωτέρας βίας», και συγκεκριμένως, τη σχετική διαδικασία αναγνώρισης, παράτασης και κατάργησης της κατάστασης (άρθρο 231), την εφαρμογή των μέτρων αλληλεγγύης και στήριξης (άρθρο 232), την ενημέρωση των πολιτών τρίτων χωρών (άρθρο 233), την πρόσβαση οργανώσεων και προσώπων που επιτρέπεται βάσει του εθνικού δικαίου να παρέχουν συμβουλές και συνδρομή στους αιτούντες που βρίσκονται σε εγκαταστάσεις κράτησης ή σε σημεία διέλευσης των συνόρων (άρθρο 234), και την «ταχεία διαδικασία» εξέτασης αιτήσεων ασύλου (άρθρο 235).

Το Κεφάλαιο Γ´ (άρθρο 236) περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές διατάξεις.

Το Μέρος Γ´ (άρθρα 237-241) αφορά, κατά τον τίτλο του, την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1350 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, «για τη θέσπιση Πλαισίου της Ένωσης για την Επανεγκατάσταση και την Εισδοχή για Ανθρωπιστικούς Λόγους και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/114», και υποδιαιρείται σε τρία Κεφάλαια (Α´-Γ´).

Το Κεφάλαιο Α´ (άρθρα 237 και 238) περιλαμβάνει καθορισμό του αντικείμενου του Μέρους Γ´ (άρθρο 237), καθώς και της αρμόδιας αρχής για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1350 (άρθρο 238).

Το Κεφάλαιο Β´ (άρθρα 239 και 240) τιτλοφορείται «Εθνική συμμετοχή στο σχέδιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης» και προβλέπει, μεταξύ άλλων, έγκριση του «Σχεδίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επανεγκατάσταση και την εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους», με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου», σχετική με την εφαρμογή του αρμοδιότητα της Υπηρεσίας Ασύλου (άρθρο 239), καθώς και τις επιχειρησιακές συνεργασίες της, ως «εθνικού σημείου επαφής» (άρθρο 240).

Το Κεφάλαιο Γ´ περιλαμβάνει εξουσιοδοτική διάταξη (άρθρο 241).

Το Μέρος Δ´ (άρθρα 242-257), το οποίο διαρθρώνεται σε δύο Κεφάλαια (Α´-Β´), έχει τίτλο «Εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου 2024 σχετικά με τη θέσπιση του «EURODAC» για την αντιπαραβολή βιομετρικών δεδομένων προκειμένου να εφαρμόζονται αποτελεσματικά οι Κανονισμοί (ΕΕ) 2024/1351 και (ΕΕ) 2024/1350 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και η Οδηγία 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου και να ταυτοποιούνται οι παρανόμως διαμένοντες υπήκοοι τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς και σχετικά με αιτήσεις αντιπαραβολής με τα δεδομένα EURODAC που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η ΕΥΡΩΠΟΛ για σκοπούς επιβολής του νόμου, την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΕ)

2018/1240 και (ΕΕ) 2019/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΕ) 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου».

Το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 242-256) προσδιορίζει το αντικείμενο του παρόντος Μέρους (άρθρο 242), ορίζει το Ενιαίο Εθνικό Σημείο Πρόσβασης (άρθρο 243), την εντεταλμένη αρχή και τις επιχειρησιακές μονάδες για τους σκοπούς επιβολής του νόμου (άρθρο 244), την αρχή ελέγχου για αιτήματα πρόσβασης στο Eurodac για σκοπούς επιβολής του νόμου (άρθρο 245), καθώς και τις αρμόδιες αρχές και οργανικές μονάδες για σκοπούς εφαρμογής του Eurodac (άρθρο 246), καθορίζει τις προϋποθέσεις επιβολής εθνικών διοικητικών μέτρων για τη λήψη βιομετρικών δεδομένων (άρθρο 247), θεσπίζει ειδικές ρυθμίσεις για τους ανηλίκους (άρθρο 248), καθορίζει το πλαίσιο διαχείρισης σοβαρών τεχνικών προβλημάτων κατά τη συλλογή και διαβίβαση βιομετρικών δεδομένων (άρθρο 249), ρυθμίζει περιπτώσεις εφαρμογής παρεκκλίσεων λόγω αιφνίδιας εισροής (άρθρο 250), και θεσπίζει δικαίωμα πληροφόρησης σχετικά με τη λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων (άρθρο 251), καθώς και το πλαίσιο για τη διαχείριση αιτημάτων υποκειμένων δεδομένων στο πλαίσιο του Eurodac (άρθρο 252), τη διενέργεια αντιπαραβολών, τη διαβίβαση αποτελεσμάτων και την ευθύνη επεξεργασίας (άρθρο 253), τη γνωστοποίηση των εντεταλμένων αρχών και της αρχής ελέγχου (άρθρο 254), την εποπτεία της επεξεργασίας δεδομένων Eurodac (άρθρο 255) και την ασφάλεια των δεδομένων (άρθρο 256). Το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρο 257) περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές διατάξεις για την εφαρμογή ρυθμίσεων του Μέρους Δ΄.

Το Βιβλίο Τέταρτο (άρθρα 258-262), υπό τον τίτλο «Ειδικότερες διατάξεις μεταναστευτικής πολιτικής - Τελικές διατάξεις», διαρθρώνεται σε δύο (2) Κεφάλαια (Α΄-Β΄). Το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 258-260) θεσπίζει ειδική ρύθμιση για μέτρα δέουσας επιμέλειας αιτούντων διεθνή προστασία, περιέχει σχετική εξουσιοδοτική διάταξη (άρθρα 258 και 260), καθώς και παράταση εκτελεστικών συμβάσεων παροχής υπηρεσιών Διαχείρισης Εγκαταστάσεων (Facilities Management) του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου (άρθρο 259). Το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 261-262) περιλαμβάνει μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις.

Το Βιβλίο Πέμπτο (άρθρο 263) ορίζει την έναρξη ισχύος του νόμου.

Β. Το Νέο Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο στην ΕΕ περιλαμβάνει:

α) τον Κανονισμό (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, 2024/1350, «για τη θέσπιση Πλαισίου της Ένωσης

για την Επανεγκατάσταση και την Εισδοχή για Ανθρωπιστικούς Λόγους και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/114», ο οποίος εφαρμόζεται ήδη από την 1η Ιουνίου 2024.

β) τους Κανονισμούς (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, εφαρμοστέους από τη 12η Ιουνίου 2026:

- 2024/1348, «για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ»,

- 2024/1349, «για τη θέσπιση διαδικασίας επιστροφής στα σύνορα και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1148»,

- 2024/1352, «για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2019/816 και (ΕΕ) 2019/818 για τον σκοπό της θέσπισης ελέγχου διαλογής υπηκόων τρίτων χωρών στα εξωτερικά σύνορα»,

- 2024/1356, «για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής υπηκόων τρίτων χωρών στα εξωτερικά σύνορα και για την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 767/2008, (ΕΕ) 2017/2226, (ΕΕ) 2018/1240 και (ΕΕ) 2019/817»,

- 2024/1358, «σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή βιομετρικών δεδομένων προκειμένου να εφαρμόζονται αποτελεσματικά οι Κανονισμοί (ΕΕ) 2024/1351 και (ΕΕ) 2024/1350 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και η οδηγία 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου και να ταυτοποιούνται οι παρανόμως διαμένοντες υπήκοοι τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς και σχετικά με αιτήσεις αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπαϊκή Επιβολή για σκοπούς επιβολής του νόμου, την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΕ) 2018/1240 και (ΕΕ) 2019/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου».

γ) τους Κανονισμούς (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, επίσης της 14ης Μαΐου 2024, εφαρμοστέους από την 1η Ιουλίου 2026:

- 2024/1347, «σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου»,

- 2024/1351, «για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης και την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΕ) 2021/1147 και (ΕΕ) 2021/1060 και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013»,

- 2024/1359, «για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης και ανωτέρας

βίας στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1147»,

δ) την Οδηγία ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, επίσης της 14ης Μαΐου 2024, 2024/1346, «σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία», με προθεσμία ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο, τη 12η Ιουνίου 2026.

Οι σχετικές, από 23.9.2020, νομοθετικές πρωτοβουλίες-προτάσεις Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που ευδοκίμησαν, COM(2020)610 final (ανωτ. Κανονισμός 2024/1351), COM(2020)611 final (Κανονισμός 2024/1348), COM(2020)612 final (Κανονισμός 2024/1356), COM(2020)613 final (Κανονισμός 2024/1359) και COM(2020)614 final (Κανονισμός 2024/1358), αποτέλεσαν αντικείμενο (απλής) γνώμης-συνεισφοράς της Βουλής των Ελλήνων στον «πολιτικό διάλογο» μεταξύ Ευρωπαϊκής Επιτροπής και εθνικών Κοινοβουλίων, στο πλαίσιο του ελέγχου τήρησης από την Επιτροπή της αρχής της αναλογικότητας. Κατά την εν λόγω αρχή, η οποία διέπει την άσκηση κάθε αρμοδιότητας της Ένωσης, συντρέχουσας, αποκλειστικής ή υποστηρικτικής (άρθρα 2 επ. Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ - ΣΛΕΕ), «το περιεχόμενο και η μορφή της δράσης της Ένωσης δεν υπερβαίνουν τα απαιτούμενα για την επίτευξη των στόχων των Συνθηκών» (άρθρο 5 παρ. 4 Συνθήκης για την ΕΕ - ΣΕΕ).

Εν προκειμένω, ο έλεγχος διενεργήθηκε υπό το φως του Κεφαλαίου 2 της ΣΛΕΕ, «Πολιτικές σχετικά με τους ελέγχους στα σύνορα, το άσυλο και τη μετανάστευση» (άρθρα 77-80), και μάλιστα των άρθρων 78 παρ. 1, κατά το οποίο, «Η Ένωση αναπτύσσει κοινή πολιτική στους τομείς του ασύλου, της επικουρικής προστασίας και της προσωρινής προστασίας με στόχο να παρέχεται το κατάλληλο καθεστώς σε οποιοδήποτε υπήκοο τρίτης χώρας χρήζει διεθνούς προστασίας και να εξασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της μη επαναπρώθησης. Η πολιτική αυτή πρέπει να συνάδει με τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και με το Πρωτόκολλο της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων, καθώς και με άλλες συναφείς συμβάσεις», και 80, κατά το οποίο, «Οι πολιτικές της Ένωσης που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο και η εφαρμογή τους διέπονται από την αρχή της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών, μεταξύ άλλων και στο οικονομικό επίπεδο (...)».

Ειδικότερα, τα μέλη της Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, σε κοινή συνεδρίαση (5.3.2021 - άρθρο 41B ΚτΒ), διατύπωσαν τη γνώμη ότι, μεταξύ άλλων, «Η υποχρεωτική μετεγκατάσταση σε περιπτώσεις μαζικής εισροής υπηκόων τρίτων χωρών ή απάτριδων, που εισέρχονται

παράτυπα ή αποβιβάζονται στο έδαφος κράτους μέλους, μετά από επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης, αποτελεί το κατεξοχήν προσήκον μέτρο αλληλεγγύης», δεδομένου ότι «ο υποχρεωτικός, για τα κράτη μέλη πρώτης εισόδου, χαρακτήρας των διαδικασιών στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών ελέγχου διαλογής πριν από την είσοδο (pre-entry screening – πρόταση Κανονισμού COM(2020) 612), που αποσκοπούν, ιδίως, στην αποτροπή δευτερογενών, μη επιτρεπόμενων, μετακινήσεων εντός της Ένωσης, βρίσκεται σε ασυμμετρία με τις ελαστικές μορφές αλληλεγγύης, που προτείνεται να επιλέγουν τα υπόλοιπα κράτη μέλη, και μάλιστα υπό την αίρεση αλληπάλλληλων αξιολογήσεων της κατάστασης του κράτους μέλους άφιξης και των επιδόσεών του στη διαχείριση της μετανάστευσης, και μέσω περίπλοκων διαδικασιών λήψης αποφάσεων, κατά τις οποίες στερείται αποφασιστικής βαρύτητας η άποψη του ίδιου του κράτους μέλους που υφίσταται τη «μεταναστευτική πίεση» (πρόταση COM(2020) 610, άρθρα 50 επ.).

Όπως αναφέρεται ανωτέρω, η ως άνω πρόταση Κανονισμού έχει συμπεριληφθεί, ως Κανονισμός 2024/1351, στο Νέο Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο, με αντικείμενο την εφαρμογή των αρχών της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής ευθυνών μεταξύ κρατών μελών, στο πεδίο της Μετανάστευσης και του Ασύλου, από την 1η Ιουλίου τρέχοντος έτους (βλ. συναφώς, ανωτ. Μέρος Α΄, Βιβλίου Τρίτου του νομοσχεδίου).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί των άρθρων 5 παρ. 1 α), 23 και 42

Κατά το προτεινόμενο άρθρο 5, «1. α πρόσωπα που υπάγονται σε έλεγχο διαλογής παραμένουν στη διάθεση των αρμόδιων αρχών, προκειμένου να διασφαλισθεί η ολοκλήρωση του ελέγχου. Ειδικότερα: α) εφόσον τα πρόσωπα έχουν εκφράσει πρόθεση υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας, επιβάλλεται περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας ή κράτηση, σύμφωνα με τα άρθρα 23 και 24, για τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου διαλογής».

Περαιτέρω, «Περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας (Άρθρο 9 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346). 1. Με απόφαση του Διοικητή της οικείας Περιφερειακής Υπηρεσίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης κρίνεται εάν ο αιτών θα διαμένει σε συγκεκριμένη Περιφερειακή Υπηρεσία της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, τελώντας σε καθεστώς περιορισμού της ελεύθερης κυκλοφορίας κατά την παρ. 2, για λόγους δημόσιας τάξης ή για να αποτρέπεται αποτελεσματικά η διαφυγή, εφόσον υπάρχει κίνδυνος διαφυγής του. Ο περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας του πρώτου εδαφίου επι-

βάλλεται ιδίως: α) σε αιτούντες διεθνή προστασία που υπόκεινται σε έλεγχο διαλογής σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1356 και καθ' όλη τη διάρκεια αυτού (...) 2. Ο περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας συνίσταται ιδίως στην εμφάνιση ενώπιον του προσωπικού της δομής στην οποία διαμένουν σε προκαθορισμένο χρόνο, στην τήρηση συγκεκριμένου ωραρίου εισόδου και εξόδου, στη χρήση συστήματος ελέγχου πρόσβασης μέσω καρτών ή στην απαγόρευση εξόδου ιδίως προκειμένου να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες ελέγχου διαλογής, και προβλέπεται ρητά στην απόφαση περιορισμού της ελεύθερης κυκλοφορίας. Οι εν λόγω απαιτήσεις επιβάλλονται από την αρμόδια αρχή Υποδοχής ώστε να διασφαλιστεί η εφαρμογή της απόφασης της παρ. 1 ή η αποτελεσματική πρόληψη της διαφυγής αιτούντων, χωρίς να θίγονται δυσανάλογα τα δικαιώματα που τους απονέμονται στο παρόν Μέρος».

Επισημαίνεται ότι η «απαγόρευση εξόδου» από τη δομή διαμονής του υπό διαλογή αιτούντος άσυλο συνιστά «κράτηση», κατά την έννοια των άρθρων 2 περ. 9) και 10 της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346 (άρθρα 17 και 24 νομοσχεδίου), η οποία προβλέπει (άρθρο 9), ως περιορισμούς της ελεύθερης κυκλοφορίας του αιτούντος, i) την υποχρεωτική διαμονή «μόνο σε συγκεκριμένο τόπο προσαρμοσμένο για τη στέγαση των αιτούντων, για λόγους δημόσιας τάξης ή για να αποτρέπεται αποτελεσματικά η διαφυγή του αιτούντος, όταν υπάρχει κίνδυνος διαφυγής», και ii) την υποχρεωτική εμφάνισή του «ενώπιον των αρμόδιων αρχών σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή σε εύλογα χρονικά διαστήματα, χωρίς να θίγονται δυσανάλογα» τα δικαιώματά του δυνάμει της Οδηγίας.

Κατά συνέπεια, ο προτεινόμενος επιπλέον περιορισμός πρέπει να επιβάλλεται υπό τις προϋποθέσεις του σχετικού άρθρου 10 της Οδηγίας (άρθρο 24 του νομοσχεδίου), με απόφαση η οποία υπόκειται σε «δικαστική επανεξέταση» (άρθρο 11 Οδηγίας), ήτοι «αντιρρήσεις» ενώπιον του Προέδρου του κατά τόπον αρμόδιου Διοικητικού Πρωτοδικείου (άρθρα 25 νομοσχεδίου και 76 ν. 3386/2005).

Εξ άλλου, οι ως άνω αντιρρήσεις μπορούν να υποβληθούν οποτεδήποτε, καθ' όσον χρόνο διαρκεί ο εν λόγω περιορισμός/κράτηση, και όχι μόνον εντός της σύντομης προθεσμίας των πέντε (5) ημερών από τη γνωστοποίηση της απόφασης στον αιτούντα, που εισάγεται με το προτεινόμενο άρθρο 42, ως προς τους υπόλοιπους περιορισμούς της ελεύθερης κυκλοφορίας του αιτούντος που προτείνονται με το άρθρο 23.

Σημειωτέον, επίσης, ότι η κράτηση στη δομή διαμονής του αιτούντος, κατά το στάδιο της «διαλογής», επιβάλλεται από τον «Διοικητή της οικείας Περιφερειακής Υπηρεσίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης» (άρ-

θρο 23 παρ. 1 νομοσχεδίου), ενώ η κράτηση σε «ειδικές εγκαταστάσεις, οι οποίες υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και της Ελληνικής Αστυνομίας» (άρθρα 26 νομοσχεδίου – 17 του ν. 5226/2025), από τον αρμόδιο Αστυνομικό Διευθυντή (άρθρο 25 νομοσχεδίου).

2. Επί του άρθρου 10 παρ. 1

Κατά την προτεινόμενη διάταξη, «Ο έλεγχος διαλογής διενεργείται χωρίς καθυστέρηση και ολοκληρώνεται σε κάθε περίπτωση εντός των προθεσμιών των παρ. 3 και 4 του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356. Εάν οι υπήκοοι τρίτων χωρών ή οι ανιθαγενείς αφικνούνται ή συλλαμβάνονται σε περιοχή στην οποία δεν λειτουργεί σημείο ελέγχου διαλογής του άρθρου 4 του παρόντος, ή στην περίπτωση της παρ. 4 του άρθρου 5 του παρόντος, καθώς και σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας, η ανωτέρω προθεσμία εκκινεί από την άφιξή τους στο καθορισμένο σημείο ελέγχου διαλογής. (...)».

Σημειώνεται ότι, κατά το σχετικό άρθρο 8 του Κανονισμού 2024/1356, «ο έλεγχος διαλογής διενεργείται χωρίς καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση ολοκληρώνεται εντός επτά ημερών από τη σύλληψη στην περιοχή των εξωτερικών συνόρων, την αποβίβαση στην επικράτεια του οικείου κράτους μέλους ή την προσέλευση στο συνοριακό σημείο διέλευσης. Όσον αφορά τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο α) του παρόντος κανονισμού, στα οποία εφαρμόζεται το άρθρο 23 παράγραφοι 1 και 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358, σε περίπτωση που τα πρόσωπα αυτά εξακολουθούν να είναι παρόντα στα εξωτερικά σύνορα για περισσότερες από 72 ώρες, ο έλεγχος διαλογής αυτών διενεργείται μετά την παρέλευση αυτού του χρονικού διαστήματος, η δε περίοδος για τη διενέργειά του μειώνεται στις τέσσερις ημέρες».

Επομένως, εφόσον έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 72 ωρών από τη σύλληψη, κατά τα ανωτέρω, ο έλεγχος διαλογής θα πρέπει να διενεργείται εντός τεσσάρων ημερών από την άφιξη του πολίτη τρίτης χώρας ή του ανιθαγενούς στο «καθορισμένο σημείο ελέγχου διαλογής».

3. Επί των άρθρων 13 παρ. 2, 96, 100 παρ. 2

Κατά το προς ψήφιση άρθρο «2. Πρόσβαση στα σημεία ελέγχου διαλογής έχουν μόνο οι Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών (Ο.Κοι.Π.)

που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων που τηρείται στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου και οι εξουσιοδοτημένοι δικηγόροι, κατόπιν προηγούμενης ενημέρωσης και σχετικής άδειας από την Κεντρική Υπηρεσία της Υπηρεσίας Υποδοχής

και Ταυτοποίησης, και μόνο αφού έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος ασφαλείας του άρθρου 7. Η πρόσβαση μπορεί να περιορισθεί για λόγους ασφαλείας, δημόσιας τάξης ή για να διασφαλιστεί η ομαλή διεξαγωγή του ελέγχου διαλογής, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356».

Κατά την ως άνω διάταξη του Κανονισμού, «Οι οργανώσεις και τα πρόσωπα που παρέχουν συμβουλές και καθοδήγηση έχουν πραγματική πρόσβαση στους υπηκόους τρίτων χωρών κατά τη διάρκεια του ελέγχου διαλογής. Τα κράτη μέλη δύνανται να επιβάλλουν όρια στην εν λόγω πρόσβαση δυνάμει του εθνικού δικαίου, όταν αυτά τα όρια είναι αντικειμενικά απαραίτητα για την ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή τη διοικητική διαχείριση συνοριακού σημείου διέλευσης ή εγκατάστασης στην οποία διενεργείται ο έλεγχος διαλογής, υπό τον όρο ότι η εν λόγω πρόσβαση δεν περιορίζεται υπερβολικά ούτε καθίσταται αδύνατη».

Σημειώνεται ότι, κατ' άρθρο 34 του Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013), «2. Η είσοδος στα Υπουργεία και στα δημόσια καταστήματα επιτρέπεται ελεύθερα στους δικηγόρους με επίδειξη της επαγγελματικής τους ταυτότητας, κάθε εργάσιμη ημέρα και ώρα χωρίς κανένα χρονικό ή άλλο περιορισμό» (βλ. συναφώς, άρθρο 6 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία του Επαγγέλματος του Δικηγόρου, της 13ης Μαΐου 2025).

Εξ άλλου, κατά το προτεινόμενο άρθρο 100, «Κατά τη συνέντευξη, δύναται να παρίσταται ο νομικός σύμβουλος του αιτούντος [διεθνή προστασία], ο οποίος δύναται να παρεμβαίνει αποκλειστικά στο τέλος της προσωπικής συνέντευξης».

Εντούτοις, κατ' άρθρο 8 του σχετικού Κανονισμού 2024/1348, «Γενικές εγγυήσεις για τους αιτούντες διεθνή προστασία», «1. Κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας που αναφέρεται στο κεφάλαιο ΙΙΙ οι αιτούντες απολαύουν των εγγυήσεων των παραγράφων 2 έως 6 του παρόντος άρθρου. 2. Η αποφαινόμενη αρχή ή, κατά περίπτωση, άλλες αρμόδιες αρχές ή οργανώσεις στις οποίες τα κράτη μέλη έχουν αναθέσει καθήκοντα για αυτόν τον σκοπό, ενημερώνουν τους αιτούντες, σε γλώσσα την οποία καταλαβαίνουν ή ευλόγως αναμένεται να καταλαβαίνουν για τα ακόλουθα (...) δ) το δικαίωμα να απολαύουν δωρεάν νομικής καθοδήγησης για την κατάθεση της ατομικής αίτησης και νομικής συνδρομής και εκπροσώπησης σε όλα τα στάδια της διαδικασίας δυνάμει του τμήματος ΙΙΙ του παρόντος κεφαλαίου και σύμφωνα με τα άρθρα 15, 16, 17, 18 και 19».

4. Επί του άρθρου 17 περ. β) και ιστ)

Κατά τους προτεινόμενους ορισμούς, « β) «αιτών διεθνή προστασία» ή «αιτών άσυλο» ή «αιτών»: ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής που έχει υποβάλει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας για την οποία δεν έχει ακόμα ληφθεί τελεσίδικη απόφαση».

Περαιτέρω, ως «τελεσίδικη», ορίζεται, «ιστα) η απόφαση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που ορίζει εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής αναγνωρίζεται ή όχι ως πρόσφυγας ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας, η οποία εκδίδεται επί της προσφυγής που ασκείται κατά των αποφάσεων της Υπηρεσίας Ασύλου ή ιστβ) η απόφαση της Υπηρεσίας Ασύλου κατά της οποίας δεν μπορεί να ασκηθεί η ως άνω προσφυγή λόγω παρόδου απράκτων των προθεσμιών άσκησης της».

Επισημαίνεται ότι η «τελεσίδικια» προϋποθέτει εξάντληση ή μη άσκηση των προβλεπόμενων ενδίκων βοηθημάτων και τακτικών ενδίκων μέσων.

Εν προκειμένω, οι αποφάσεις των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών υπόκεινται σε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του κατά τόπο αρμόδιου Διοικητικού Πρωτοδικείου (άρθρο 15 του ν. 3068/2002 - άρθρο 148 νομοσχεδίου), και η σχετική πρωτόδικη απόφαση υπόκειται σε έφεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (άρθρο 15 παρ. 5 του ν. 3068/2002).

Επομένως, ως «τελεσίδικη» πρέπει να ορίζεται, «ιστα) η απόφαση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που ορίζει εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής αναγνωρίζεται ή όχι ως πρόσφυγας ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας, η οποία εκδίδεται επί της προσφυγής που ασκείται κατά των αποφάσεων της Υπηρεσίας Ασύλου, κατά της οποίας δεν έχει ασκηθεί ή έχει απορριφθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση αίτηση ακύρωσης ή ιστβ) η απόφαση της Υπηρεσίας Ασύλου κατά της οποίας δεν μπορεί να ασκηθεί η ως άνω προσφυγή λόγω παρόδου απράκτων των προθεσμιών άσκησης της».

5. Επί του άρθρου 39 παρ. 4

Στο άρθρο 39 παρ. 4 α΄ ορίζεται ότι: «Τα πρόσωπα που εργάζονται με ανηλικούς, συμπεριλαμβανομένων των εκπροσώπων και των προσωρινών εκπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 40, α) δεν πρέπει να έχουν καταδικαστεί για εγκλήματα σε βάρος παιδιών, ούτε για εγκλήματα που εγείρουν σοβαρές αμφιβολίες ως προς την ικανότητά τους να αναλάβουν ρόλο ευθύνης έναντι ανηλίκων καθώς και να μην έχει ασκηθεί ποινική δίωξη σε βάρος τους για τα εγκλήματα που προβλέπονται στα άρθρα 299, 306, 312, 323Α, 324, στο 19ο Κεφάλαιο του Ειδικού Μέρους του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α΄ 95), στα άρθρα 20, 22 και 23 του ν. 4139/2013 (Α΄ 74) και στον ν. 3500/2006 (Α΄ 232) για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, όταν τα ανωτέρω εγκλήματα στρέφονται σε βάρος ανηλικού». Για λόγους σαφή-

νειας και απρόσκοπτης εφαρμογής της διάταξης, θα ήταν ορθότερο η διάταξη να αναδιατυπωθεί, ώστε να απαριθμούνται τα εγκλήματα που εγείρουν σοβαρές αμφιβολίες ως προς την ικανότητά των προσώπων που εργάζονται με ανηλικούς να αναλάβουν ρόλο ευθύνης έναντι ανηλικών.

6. Επί του άρθρου 70

Στο άρθρο 70 ορίζεται ότι «Το άρθρο 360 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α΄ 95), περί παραμέλησης της εποπτείας ανηλικού συμπαραστατούμενου, και το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 319 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α΄ 121), περί ποινικών και διοικητικών κυρώσεων, δεν εφαρμόζονται για τον εντεταλμένο επιτροπείας του άρθρου 66 του παρόντος κατά την άσκηση των επιτροπικών καθηκόντων του, σύμφωνα με το παρόν Κεφάλαιο». Ο νομοθέτης προβαίνει εν προκειμένω σε ερμηνεία των ανωτέρω ποινικών διατάξεων, που αποτελεί έργο του δικαστή. Συνεπώς, θα ήταν νομοτεχνικώς ορθότερο είτε να τροποποιηθούν οι διατάξεις των άρθρων 360 ΠΚ και 319 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου, ώστε να προβλέπεται ρητά ότι ο εντεταλμένος εποπτείας κατά την άσκηση των επιτροπικών καθηκόντων δεν αποτελεί υποκείμενο των σχετικών εγκλημάτων, είτε να προβλεφθεί αυτοτελής λόγος άρσης του αδίκου των ανωτέρω πράξεων.

7. Επί του άρθρου 78

Στις παρ. 1 και 4 του παρόντος ορίζονται τα εξής: «1. Η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας διασφαλίζει τη στέγηση και τις συνοδευτικές υπηρεσίες αυτής για τους ασυνόδευτους ανηλικούς, σε: α) ασφαλείς ζώνες των περιφερειακών υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σε συνεργασία με την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, β) Δομές Μακροχρόνιας Φιλοξενίας, οι οποίες διακρίνονται σε: βα) Κέντρα Φιλοξενίας για Ασυνόδευτους Ανηλικούς έως δεκαοκτώ (18) ετών και ββ) Εποπτευόμενα Διαμερίσματα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης (Ε.Δ.Η.Δ.) για ασυνόδευτους ανηλικούς από δεκαέξι (16) έως δεκαοκτώ (18) ετών, γ) δομές επείγουσας φιλοξενίας για ασυνόδευτους ανηλικούς που διαβιούν σε επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης και εντοπίζονται μέσω του Εθνικού Μηχανισμού Επείγουσας Ανταπόκρισης, και δ) σε άλλους χώρους κατάλληλους για τη φιλοξενία ασυνόδευτων ανηλικών [...]. 4. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι που υπάγονται στη διαδικασία εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας στα σύνορα ή στην ταχεία διαδικασία των άρθρων 43 έως 54 και 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 αντίστοιχα, παραμένουν ή, κατά περίπτωση, τοποθετούνται κατά προτεραιότητα, στις ασφαλείς ζώνες των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, και σε κάθε περίπτωση δεν τοποθετούνται σε Ε.Δ.Η.Δ.».

Στην αιτιολογική σκέψη 65 του Κανονισμού 2024/1348 αναφέρονται τα εξής: «Ενδέχεται επίσης να υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες, ανεξαρτήτως των διαθέσιμων εγκαταστάσεων, η ειδική κατάσταση ή οι ειδικές ανάγκες των αιτούντων θα τους εμπόδιζαν σε κάθε περίπτωση να υπαχθούν ή να παραμείνουν σε διαδικασία στα σύνορα. Σε αυτό το πλαίσιο, δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται ή θα πρέπει να παύει να εφαρμόζεται διαδικασία στα σύνορα, όταν η αναγκαία στήριξη δεν μπορεί να παρέχεται σε αιτούντες που χρειάζονται ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις ή όταν αυτό δικαιολογείται για λόγους υγείας, συμπεριλαμβανομένων λόγων που αφορούν την ψυχική υγεία ενός προσώπου. Ομοίως, λαμβανομένων υπόψη της σημασίας των δικαιωμάτων του παιδιού και της ανάγκης να συνεκτιμάται το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, οι ασυνόδευτοι ανήλικοι δεν θα πρέπει, κατά κανόνα, να υπόκεινται στη διαδικασία στα σύνορα, εκτός εάν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι ο ανήλικος συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη του κράτους μέλους ή ο αιτών είχε απελαθεί αναγκαστικά για σοβαρούς λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο». Συναφείς είναι οι ρυθμίσεις του άρθρου 53 του Κανονισμού.

Περαιτέρω, στην αιτιολογική σκέψη 39 της Οδηγίας 2024/1346 αναφέρονται τα εξής: «Οι συνθήκες υποδοχής πρέπει να προσαρμόζονται στη συγκεκριμένη κατάσταση των ανηλίκων και στις ειδικές ανάγκες υποδοχής τους, είτε είναι ασυνόδευτοι είτε με οικογένεια, λαμβανομένης δεόντως υπόψη της ασφάλειάς τους, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας κατά της σεξουαλικής και έμφυλης βίας, της σωματικής και συναισθηματικής φροντίδας τους, και της εξασφάλισης συνθηκών κατά τρόπο που να ευνοεί τη γενική τους ανάπτυξη».

Συναφείς είναι οι ρυθμίσεις της παρ. 9 του άρθρου 27 της Οδηγίας, όπου ορίζονται τα εξής: «Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι που υποβάλλουν αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, από τη στιγμή που γίνονται δεκτοί στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο υποβλήθηκε ή εξετάζεται η αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας έως τη στιγμή που υποχρεούνται να εγκαταλείψουν το εν λόγω κράτος μέλος, φιλοξενούνται: α) μαζί με ενήλικους συγγενείς· β) από ανάδοχη οικογένεια· γ) σε κέντρα φιλοξενίας με ειδικές ρυθμίσεις για ανηλίκους· δ) σε άλλου είδους καταλύματα κατάλληλα για ανηλίκους. Τα κράτη μέλη δύνανται να τοποθετούν ασυνόδευτους ανηλίκους ηλικίας 16 ετών ή άνω σε κέντρα φιλοξενίας για ενήλικους αιτούντες, εάν αυτό είναι προς το βέλτιστο συμφέρον τους, όπως προβλέπεται στο άρθρο 26 παράγραφος 2. Τα αδέρφια παραμένουν ενωμένα, στο μέτρο του δυνατού, λαμβανομένου υπόψη του βέλτιστου συμφέροντος του ενδιαφερομένου ανηλίκου και, ειδικότερα, της ηλικίας και του βαθμού ωριμότητάς του/της. Οι μεταβολές κατοικίας των ασυνόδευτων ανηλίκων περιορίζονται στο ελάχιστο».

Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, να αποσαφηνισθεί, με ρητή σχετική μνεία, κατά πόσον η θεσπιζόμενη από την παρ. 1 του παρόντος στέγαση των ασυνόδευτων ανηλίκων σε ασφαλείς ζώνες ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις των ανωτέρω ρυθμίσεων του Κανονισμού και της Οδηγίας (ιδίως του πρώτου εδαφίου της παρ. 9 του άρθρου 27 αυτής), δεδομένου ότι στις ίδιες ζώνες πραγματοποιείται η κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με την παρ. 4 του εν θέματι άρθρου, παραμονή ή κατά περίπτωση τοποθέτηση ανηλίκων που υπάγονται στη διαδικασία εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας στα σύνορα ή στην ταχεία διαδικασία των άρθρων 43 έως 54 και 42 του Κανονισμού 2024/1348.

Αθήνα, 8 Ιουνίου 2026

Οι Εισηγητές

Αθανασία Διονυσοπούλου

Αν. Καθηγήτρια της Νομικής Σχολής

του Πανεπιστημίου Αθηνών

Νικόλαος Παπαχρήστος

Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ανδρέας Κούνδουρος

Προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκών Μελετών

Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος

Νομοτεχνικής Επεξεργασίας

Ξενοφών Παπαρηγόπουλος

Ομότιμος Καθηγητής του

Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης

Επιστημονικών Μελετών

Αστέρης Πλιάκος

Ομότιμος Καθηγητής του

Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου

Κώστας Μαυριάς

Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών